

Opgave 1 Hvordan foregår læring?

Nogle elever har undersøgt hvordan læring foregår.

Hør oplægget fra en gruppe psykologielever – linket er nedenfor. Med udgangspunkt i konkrete observationer af undervisning fortæller de, om hvordan man lærer, og hvad forskellige teorier siger om den sag. Bl.a. nævnes Piaget, Vygotsky, distribueret læring og Dunn & Dunn. Prøv selv at google for at læse mere.

[Oplæg af elever](#)

[Beskrivelse af det undervisningsforløb som fremlæggelsen i linket ovenfor udspringer af](#)

Anvend evt. også blivklog.dk

Opgave 2: Student vs. learner

Se nedenstående tre små videoklip om at være hhv. en *student* og en *learner*.

[The Housewarming](#)

[The Quiz](#)

[The Teacher](#)

Overvej følgende:

- Hvad er forskellen på at være en student og en learner i filmene?
- Hvordan kan man selv arbejde på at være en learner?
- Hvilken rolle spiller en lærer for en learner?
- Hvordan kan man som learner få mest muligt gavn af en lærer?

Opgave 1: Gruppedannelse

Diskutér i klassen, hvordan I kan inddele jer, så grupperne består af så *forskellige* kompetencer som muligt (= heterogene grupper). Heterogene grupper kan nå langt, netop fordi de består af meget forskellige personer.

Diskutér i klassen, hvordan I kan inddele jer, så grupperne består af så *ensartede* kompetencer som muligt (= homogene grupper). Homogene grupper kan nå langt, fordi de består af personer, der har samme faglige niveau.

Diskutér i klassen, hvilken forskel det vil gøre, hvis der dannes rene pige grupper og rene drenge grupper i forhold til at danne blandede grupper.

Dan rene pige-drenge grupper og sørg for, at gruppearbejdet afsluttes med en målbar test, så det kan afgøres, hvem der er bedst til at løse opgaven.

Opgave 2: Effektivisering af gruppearbejde

Aftal hvem, der påtager sig de forskellige roller i gruppen, inden I går i gang med den opgave, læreren har stillet:

Ordstyrer/dirigentrollen: Den der styrer arbejdet efter de retningslinjer, som læreren har givet.

Indpiskerrollen: Den der sørger for, at I når alle punkter igennem og holder øje med, at I overholder den afsatte tid.

Gartnerrollen: Den der sørger for at alle kommer til orde, er med på hvad der foregår, og at alle føler sig godt tilpas

Opsamler: Den der sørger for at tage referat af jeres arbejde, og at der er konklusioner.

Videreformidler: Den der fremlægger gruppens arbejde for klassen.

Sørg for, at alle opgaver er dækket, også selvom gruppen kun består af færre personer.

Sørg også for, at forskellige personer afprøver forskellige roller i løbet af en periode.

Opgave 3: Opvarmningsøvelse til gruppearbejde

Denne øvelse har til formål at få og give så mange input som muligt, inden opgaven løses i grupper.

Klassens elever skal stå, så de danner to cirkler, hvor eleverne står to og to over for hinanden.

Alle skal nu forberede hinanden på opgaven, idet den inderste cirkels personer udspørger den yderste cirkels personer. Efter et minut eller to rykker ydercirklen en person til højre, så alle nu står overfor en ny partner. Når alle elever i ydercirklen har rykket og er tilbage ved den partner, de startede ud for, er øvelsen færdig, og gruppearbejde i mindre arbejdsgrupper kan begynde.

Opgave 4: Samarbejde

Mange gruppekonflikter kan undgås hvis gruppen fra starten af får afklaret forventninger og ambitioner og får lavet klare regler for samarbejdet.

Besvar følgende spørgsmål inden det første gruppemøde:

- Hvilke krav har du til projektarbejdet? Ønsker du at projektet lige skal kunne bestå – have en middel karakter – være helt i top?
- Hvad lægger du mest vægt på i samarbejdet: det faglige – det sociale – begge ting er lige vigtige?
- Hvor stor en faglig indsats vil du selv yde: Så lidt som muligt – en middel indsats – en stor indsats?
- Hvad synes du om det valgte projektemne: Det er meget spændende – det er ok – det er uinteressant?
Hvorfor? Giv en kort begrundelse.
- Hvilken forhåndsviden eller erfaring har du om emnet?

Svarene kan bruges som udgangspunkt for at formulere nogle fælles faglige mål, som alle i gruppen kan stå inde for. Skriv svarene ned. I har nu lavet en faglig håndfæstning.

(Fra: Kirsten Dyssel Pedersen: *Projektarbejde i undervisningen*. Frydenlund 1997.)

Eksempel: At tale – en proces i flere faser

I bogen har vi opstillet dette skema:

at **samle** dit stof – tænke, læse, interviewe osv.
at **ordne** dit stof – disponere, overveje begyndelse, slutning
at **vælge** stil og tone
at **huske** dit stof – eller at øve dig
at **præsentere** dit stof.

Opgave 1: At tale – en proces i flere faser

Gruppeøvelse:

Hver gruppe skal forberede et oplæg på 3-5 minutter. Oplægget skal bagefter holdes af én fra gruppen for hele klassen. Målgruppen er altså din klasse.

Hver gruppe får ét af følgende emner:

- Om at søge optagelse på hf/gymnasium
- Om offentlig transport i området I bor i
- Om en stor fritidsinteresse
- Om den ideelle elev
- Om den ideelle lærer
- Om hvorfor I/du går på gymnasium/hf
- Om et fag på gymnasiet/hf.

Prøv i jeres gruppearbejde at følge "opskriften" i skemaet.

Opgave 2: At tale – en proces i flere faser

Fordel emnerne fra øvelse 1, så hver gruppe får et nyt emne – eller vælg selv nye emner.

Følg samme fremgangsmåde som i øvelse 1. Vælg en ny til at præsentere jeres oplæg.

I øvelse 1 havde I måske mest fokus på **hvad**, I skulle sige. Denne gang skal I også tænke på, at målet med øvelsen er at træne taleren i at stå over for en gruppe mennesker og fremlægge.

Her er et par ting, I skal være opmærksomme på:

- Stil, tone og sprog
- Oplægget skal ikke bare "overstås". Prøv med betoning/fremhævninger og pauser
- Kig på dine tilhørere når du taler
- Læs evt. mere i bogen under "At præsentere stoffet"

Opgave 3: At tale – og at lytte

Individuel hjemmeforberedelse:

Planlæg og forbered et 3-5 minutters oplæg på samme måde som i øvelse 1 og 2. Vælg enten et af emnerne fra listen i øvelse 1, vælg selv et emne, eller måske foreslår jeres lærer nogle faglige oplæg.

Forbered dig som om du var sikker på, at det er dig, der skal holde oplægget for klassen – når I kommer til timen, vil der kun være tid til, at få af jer præsenterer jeres oplæg.

I klassen:

En elev udvælges/melder sig til at holde første oplæg og går uden for lokalet for at gøre klar. Imens aftaler lærer og elever en række roller, som lytterne skal spille. Fx:

- Halvsovende
- Ivrigt lyttende, nikkende, opmuntrende
- Ukoncentreret, kigger ud ad vinduet
- Kigger kun på pc, formentlig i gang med noget ikke-fagligt
- Hvisker med sidemand
- Tager noter og afbryder en enkelt gang for at forstå noget rigtigt

Find selv på flere – men sørg for, at der er flere, der støtter end modarbejder taleren.

Taleren kommer ind og holder sit oplæg. De øvrige elever spiller deres roller. Når talen/oplægget er slut, gør taleren rede for sin oplevelse, og hele klassen diskuterer forløbet af oplægget. Gentag hele forløbet, eller gå videre til øvelse 4.

Opgave 4: At tale – og at evaluere

Individuel hjemmeforberedelse som til øvelse 3.

I klassen:

2- 3 udvalgte/frivillige talere laver deres oplæg. Efter hver taler skal I lave en grundig evaluering. Brug evt. skemaet fra bogen (se nedenfor). I kan fordele punkterne, så forskellige elever har fokus på forskellige elementer af formidlingen

At evaluere formidlingen

– nogle fokuspunkter:

- Det hørlige: Artikulation, tempo, brug af stemme?
- Det synlige: Kropssprog, øjenkontakt, brug af evt. manuskript, præsentationsredskaber? (mere om dette i næste afsnit)
- Det sproglige: Talesprog/skriftsprog/personligt sprog, fremmedord, fyldord?
- Indholdet: Begyndelse/indledning, opbygning, argumentation?

Opgave 5: At tale – med præsentationsredskaber

Øvelse 1-4 kan sagtens gennemføres med brug af de præsentationsredskaber, der er omtalt i bogen.

Opgave 6: At tale – med præsentationsredskaber

Hjemmeforberedelse:

Læs afsnittet "Præsentationsredskaber når du skal tale". Læs dernæst denne [tekst om stofskiftet](#) fra netdoktor.dk, eller brug en tekst, I i forvejen skal bruge i undervisningen. Kopiér hele teksten over på fem forskellige dias.

Nu går du i gang med at skære så meget tekst som muligt væk på hvert dias. Det bedste vil være, hvis du ender med ganske få sætninger eller ord på hvert dias. Men hvis du ikke kan skære mere ned, er det også ok.

Gruppearbejde på skolen:

Sammenlign de fem dias, I hver især har fremstillet. Hjælp evt. hinanden med at skære yderligere ned, så der er mindst mulig tekst på hvert dias.

Undersøg herefter, om I ville kunne præsentere teksten kun ved hjælp af disse ord/sætninger. Og vil jeres tilhørere kunne forstå sammenhængen? Muligvis bliver I nødt til at skære eller tilføje.

Opgave 7: At tale – med præsentationsredskaber

Hjemmeforberedelse:

Læs teksten fra øvelse 6 eller brug en tekst, I i forvejen skal bruge i undervisningen. Find fem billeder, som du mener, vil kunne bruges til at illustrere teksten.

Gruppearbejde på skolen:

Sammenlign de fem dias/billeder, I hver især har fremstillet. Lav herefter én samlet PowerPoint-præsentation af teksten med gruppens bedste billeder og tekster.

Opgave 8: At argumentere

Parøvelse:

Find præmis og konklusion i følgende udsagn:

- Det bliver regnvejr på lørdag, så vi må nok aflyse havefesten.
- Jeg vil ikke læse den bog, fordi jeg ikke kan fordrage Rifbjerg.
- Der bliver aldrig over 10 grader, så der kan ikke vokse nogen træer.
- Hans kommer fra Jylland, så ham gider jeg ikke være sammen med.
- Lad være med at ryge, det kan man få lungecancer af.
- Hun er ung og smuk, så hun bør være elevrådsformand.
- Han går ind for Christiania, så han må være venstreorienteret.

Gennemgå alle udsagnene en gang til. Undersøg om I kan finde hjemmel i nogle af dem. Brug spørgsmålene fra bogen til at analysere argumenterne:

- Er præmisserne rimelige?
- Er præmisserne relevante?
- Er præmisserne tilstrækkelige?
- Er hjemmelen holdbar?

Opgave 9: At argumentere

Parøvelse:

I fordeler nedenstående øvelser mellem parrene i klassen. Tilføj evt. selv. Planlæg sammen, hvordan I vil opbygge en argumentation for følgende:

- Hvorfor det skal være forbudt at ryge uden for skolens hovedindgang
- Hvorfor det skal være tilladt for cyklister at dreje til højre i lyskryds, også når der er rødt
- Hvorfor hastighedsgrænser på motorveje bør være 100 km/t
- Hvorfor det bør være lovpligtigt at køre med cykelhjelme
- Hvorfor trådløst netværk er en del af et samfunds infrastruktur og derfor bør være gratis for alle
- Hvorfor det bør være gratis at køre med offentlig transport, når man modtager SU
- Hvorfor vi bør have en præsident i stedet for en konge eller dronning (republik i stedet for monarki)
- Hvorfor der skal være lavere moms på fødevarer end på andre varer
- Hvorfor der bør være bødestraf for at smide affald på gaden
- Hvorfor valgretsalderen og den kriminelle lavalder bør være den samme

Prøv at sætte jeres tanker ind i argumentationsskemaet i bogen, og øv jer så i at fremlægge jeres argumentation over for hinanden parvis. Til slut kan det øvede fremlægges for klassen.

Opgave 10: Evaluering

Udarbejd et spørgeskema, som, I mener, kan anvendes til at evaluere jeres undervisning i et fag (vælg hvilket fag).

Links m.m.

Mange af øvelserne kan også laves som lydfile/podcasts. Brug fx [Audacity](#).

Du kan på nettet finde gode og grundige instruktioner, hvis du endnu ikke er fortrolig med de forskellige præsentationsprogrammer. Fx om PowerPoint hos [Microsoft](#).

På emu.dk kan du finde mange gode råd om forberedelse og brug af powerpoint – og Prezi.

Opgave 1: At læse – altid med et formål

Jeres lærer har bedt jer læse artiklen om "[Det arabiske forår](#)" på Wikipedia.

Øvelse – par eller gruppe:

Brug skemaet ("Før du læser en tekst, er det vigtigt at tænke over") i bogen. Diskutér hvilke(t) formål, der kunne være med at læse denne tekst.

Diskutér om jeres lærer kunne have givet jer en mere præcis anvisning end: "Læs teksten".

Opgave 2: Læsemetoder 1

Klassen deles i to dele, A og B.

A får til opgave at læse artiklen "[Pasteurisering](#)" på Wikipedia.

B får til opgave at gennemlæse *At lære* (eller en anden af jeres lærebøger). Begge hold har 7 minutter til opgaven.

Herefter danner I par med en A'er og en B'er.

Paropgave:

- Fremlæg det, I har læst, for hinanden.
- Diskutér de læsemetoder, I har brugt, og hvad I fik ud af dem.
- Gennemgå denne bogs læsemetoder/læsestrategier og find sammen ud af, om I har forstået forskelle og formål.

Opgave 3: Skimming

Parøvelse:

Find stillingsannoncerne i en avis med mange annoncer. Den ene vælger en annonce ud og giver et par hints om hvilken stilling, det drejer sig om – bluff er tilladt. Makkeren skal hurtigst muligt skimme siderne med annoncer og finde ud af, om han kan finde den pågældende stilling.

Aftal pointgivning? Hvad får man fx, hvis stillingen ikke er der (bluff)?

Opgave 6: At skrive mens du læser

Individuel øvelse:

I kan enten bruge dette tekstlink om [håndboldens historie](#) eller en hvilken som helst anden tekst, der skal læses til et af jeres fag.

Læreren giver jer teksten for til hjemmeforberedelse med klar angivelse af formål med læsningen.

Hjemme læser du teksten efter lærerens instrukser.

Mens du læser, laver du reaktionsskrivning på teksten (se bogen). Kig dine noter igennem. Giver de mening?

Par- eller gruppeøvelse i klassen:

Læs jeres reaktioner og andre notater op for hinanden.

Giver det, I har skrevet, mening? Viser noterne, at I har forstået teksten?

Opgave 7: Læselogbog

Hjemmeforberedelse:

Læs artiklen om [at gå sukkerkold](#) fra DR's hjemmeside.

Mens du læser, skal du skrive i din læselogbog i et skema som dette:

Henvisning til eller citat fra teksten (husk markering i teksten eller side- og linjetal)	Din reaktion

I klassen:

Læreren spørger 5-6 elever om indholdet i jeres læselogbog. Derefter diskuterer I brugen af og jeres foreløbige erfaringer med læselogbogen.

Opgave 8: At skrive mens du læser

Jeres dansk- eller engelsklærer beder jer læse en novelle hjemme og angiver klart formålet med læsningen. Det kunne fx være Saneh Jalehs novelle "[Bussen](#)" eller på engelsk: "[The Bus](#)".

Individuelt/hjemme:

Læs novellen hjemme og skriv imens notater/reaktionsskrivning/læselogbog.

Par- eller gruppeøvelse i klassen:

Her må I kun benytte jeres notater fra læsningen derhjemme. Tal sammen om, hvad I har fået ud af læsningen, hvad I mener novellen handler om, og hvad I synes om den.

Prøv at sammenfatte det, I har talt om, til 8-10 linjers kommentarer til novellen.

Skriv jeres kommentar på [novellens danske hjemmeside](#), og læg samtidig en kopi af jeres kommentar på klassens intranet.

Til næste gang læser I alle kommentarer igennem og diskuterer dem i klassen.

Links

På emu.dk kan du finde artikler og øvelser om at læse og om at læse lektier.

Hvis du er en urutineret læser, kan det måske være en fordel for dig en gang imellem at få en tekst læst højt. Hent et højtlæsningsprogram på adgangforalle.dk.

Opgave 1: Gruppearbejde om at tage noter til et videoklip

Grupper med 3-4 deltagere.

Se videoklipet om [naturvejledning på Fanø](#).

Forklar til hinanden i gruppen:

- Hvad har du skrevet af noter?
- Hvorfor har du skrevet, hvad du har skrevet?
- Hvad kan du anvende det, du har skrevet, til?
- Hvordan kan du evt. forbedre din måde at tage noter på?

Opgave 2: Gruppearbejde om at tage noter til et videoklip

Grupper med 3-4 deltagere.

Se videoklipet om [klima](#) (Miljøministeriet 2007).

Forklar til hinanden i gruppen:

- Hvad har du skrevet af noter?
- Hvorfor har du skrevet, hvad du har skrevet?
- Hvad kan du anvende det, du har skrevet, til?
- Hvordan kan du evt. forbedre din måde at tage noter på?

Opgave 3: Gruppearbejde om at tage noter til en kort tekst

Læs alle teksten om [cykelen](#) fra Wikipedia og tag noter til teksten.
Forklar til hinanden i gruppen:

- Hvad har du skrevet af noter?
- Hvorfor har du skrevet, hvad du har skrevet?
- Hvad kan du anvende det, du har skrevet, til?
- Hvordan kan du evt. forbedre din måde at tage noter på?

Opgave 4: Individuelt arbejde om at tage noter til korte tekster

Læs følgende fire korte tekster og tag noter til dem:

1. Om [forfatteren Helle Helle](#) fra denstoredanske.dk.
2. Om [tekstbehandlingsprogrammet Word](#) fra Wikipedia.
3. Om [eksamen](#) fra denstoredanske.dk.
4. Om [eksamen](#) fra Wikipedia.

Tre elever fremlægger for holdet om deres noter til tekst 1, andre tre om deres noter til tekst 2, igen andre tre om tekst 3 og til sidst tre om tekst 4.

Forklar over for hinanden, hvordan I foretrækker at tage noter.

Opgave 5: Gruppearbejde om at tage noter til en mellemlang tekst

Grupper med 3-4 deltagere.

I skal alle læse teksten om [kvarteret Christianshavn](http://kvarteret.Christianshavn) på www.denstoredanske.dk

Alle tager noter til teksten.

Forklar til hinanden i gruppen:

- Hvad har du skrevet af noter?
- Hvorfor har du skrevet, hvad du har skrevet?
- Hvad kan du anvende det, du har skrevet, til?
- Hvilken indflydelse har det på dine noter, hvad du skal anvende noterne til?
- Hvordan kan du evt. forbedre din måde at tage noter på?

Opgave 6: Gruppearbejde om at tage noter til en mellemlang tekst

Grupper med 3-4 deltagere.

Læs alle teksten om [fattigdomsgrænsen](#) på Wikipedia, og tag hver især noter til teksten.

Forklar til hinanden i gruppen:

- Hvad har du skrevet af noter?
- Hvorfor har du skrevet, hvad du har skrevet?
- Hvad kan du anvende det, du har skrevet, til?
- Hvordan kan du evt. forbedre din måde at tage noter på?

Opgave 7: Individuel opgave med træning af at tage noter til lang tekst

Læs teksten om [forfatteren Herman Bang](#) på denstoredanske.dk.

Skriv noter til teksten, så du vil være i stand til at bidrage til en samtale om forfatteren. Tal evt. efterfølgende på holdet om forfatteren på baggrund af teksten.

Diskutér evt., hvordan man tager noter til en lang tekst – og hvad der er bedst for dig.

Opgave 8 – at tage noter til en mellemlang tekst for at kunne fremlægge indholdet mundtligt

Gruppearbejde:

Aftal hvem, der arbejder med hvilken ø på listen – i gruppen eller individuelt. Læs om øen og tag noter til teksten.

Udpeg hvem, der fremlægger om øen over for resten af holdet.

Diskutér efterfølgende, hvordan jeres noter fungerede i forhold til oplægget.

Hvad kræver det af noter til en tekst, for at du kan videreformidle indholdet? Giv gerne hinanden idéer til at tage gode noter.

Materiale – fra www.denstoredanske.dk:

- om [Fanø](#) (Fanø Kommune)
- om [Samsø](#) (Samsø Kommune)
- om [Ærø](#)
- om [Langeland](#)
- om [Bornholm](#)
- om [Læsø](#)
- om [Anholt](#)
- om [Møn](#)

Om at skrive for at forstå stof

I bogen kan du læse, at man ikke kun skriver for at formidle. Man skriver også for at forstå stof. Man kan fx skrive hurtigskrivning for at få sat gang i tankerne og for at få nedfældet sine tanker. Derfor kan man bruge hurtigskrivning til at afklare og afrunde tekstanalysen og fortolkningen i klassen. Når alle skriver hurtigskrivning med dette formål, kan alle være med til at afrunde tekstarbejdet i den efterfølgende diskussion.

Opgave 1: Hurtigskrivning for at afklare, hvad der er tekstens temaer

Grupper med 2- 3 deltagere.

Eksempel: Når du skal skrive hurtigskrivning for at få tankerne i gang i en mere præcis sammenhæng, er det vigtigt, du er klar over, hvad der forventes af dig. Hvis du skal skrive om temaer, skal du huske at med 'temaer' i en tekst, mener man tekstens forskellige emner og problematikker. Temaerne i en tekst kan fx være 'barndom, at blive mobbet, at føle sig uden for, at vokse fra sine problemer' osv.

I forbindelse med afslutningen på tekstarbejdet i dansk eller engelsk skal alle bidrage med forslag til temaer.

Øvelsen: I skriver ca. 5 minutters hurtigskrivning om alle de temaer, I kan se i teksten. Derefter samarbejder I i grupperne for at finde ud af hvilke temaer, der er relevante.

Læreren skriver temaerne på tavlen. Når temaerne er blevet fordelt på grupperne, skal I i fællesskab planlægge, hvordan I vil gennemgå jeres temaer for klassen.

Opgave 2: Hurtigskrivning for at afklare, hvad der er tekstens budskab

Grupper med 2-3 deltagere.

Eksempel: Budskabet i en tekst, der handler om forhold i barndommen, kan fx være 'at gøre læserne opmærksomme på de problemer, nogle børn oplever i deres barndom; at vise læserne, at man kan komme over problemer i barndommen, når man bliver voksen' eller lignende.

Øvelsen: Skriv 10 minutters hurtigskrivning på tekstens budskab. For at sikre, at I formulerer budskabet i hele sætninger i form af tanker og overvejelser, skal I starte hvert forslag til budskab med at skrive: 'Tekstens budskab er at få læserne til at tænke over...' eller: 'Tekstens budskab er at gøre læserne opmærksomme på...'

Derefter skal I samarbejde i gruppen om at vælge det vigtigste budskab i teksten. Grupperne fremlægger på skift deres resultater for de andre grupper.

Eksempel: Om stilladsering i forbindelse med at skrive

Gode råd til at skrive indebærer:

- Information om tydelige retningslinjer for hvordan en bestemt genre bygges op, evt. belyst med modeksempler med henblik på at udvikle dit genrekendskab og vise dig, hvordan en bestemt slags tekst kan se ud. Det er vigtigt, du forstår, hvad der forventes af dig.
- Instruktion i brug af metoden i faget, dvs. instruktion i brugen af en overskuelig fremgangsmåde til løsning af den aktuelle opgave.

Ud fra kendskabet til genre og metode er det muligt at formulere nogle faste udtryk, som du kan bruge til at komme i gang med at skrive. Denne pædagogiske metode kalder vi for 'stilladsering'.

I bogen skriver vi om vigtigheden af at fokusere og af at afklare opbygningen af den tekst, man er i gang med.

Uanset om du skal skrive en lang eller en kort opgave, har du brug for en metode til at finde fokus, til at skabe struktur, til at uddybe og til at skabe sammenhæng. Den metode, man anvender i en kort tekst, kan i princippet bruges i hvert afsnit i en længere tekst. En lang tekst kræver yderligere, at man tydeliggør sammenhængen mellem afsnittene ved hjælp af forbinderord eller overgangsord, som får afsnittene til at hænge sammen.

Opgave 3: Brug stilladset til at skrive et lille essay

Eksempel: Det følgende er et lille citat fra en opgavebesvarelse (et mini-essay) i engelsk.

Opgaveformuleringen lyder: "In a short essay, discuss why some people rebel against the norms and other people conform to the rules."

Essayet er et eksempel på, hvordan man både kan sikre sig et fokus og bygge en kort tekst op ved hjælp af en kernesætning og af uddybende kommentarer. Kernesætningen angiver tekstens fokus, og kommentarerne uddyber tekstens fokus. Her kommer citatet:

'People are stuck in their ways. (Kernesætning)
They don't like changes, especially not at work (første uddybende sætning)
They are safe doing the things they do, but they may end up being bored with
(uddybende/problematiserende kommentar)...'

Man skal overveje, hvad der skal stå i kernesætningerne, hvordan og hvorfor.

Stilladset kan se ud på følgende måde:

- Kernesætning
- Uddybende kommentar
- Uddybende problematiserende kommentar
- Uddybende kommentar med yderligere supplerende kommentar (evt. flere uddybende kommentarer med detaljer, eksempler der anskueliggør synspunkter osv.)
- Uddybende konkluderende kommentar

Øvelsen: Du skal skrive videre på citatet og bruge **stilladset**. Husk at essayet både skal handle om folk, der er imod normer og regler, og om folk der indordner sig. Du kan enten skrive essayet på engelsk eller dansk.

Uanset om du skal skrive et essay, en redegørelse eller en diskussion, skal du i slutningen forholde dig samlet til de synspunkter, du har anført i tekstens hoveddel.

Opgave 4: Diskutér hvordan I kan bruge de forskellige kommentarer, når I skriver

Når du har skrevet opgaven, kan du sammen med din sidemand eller i en gruppe bruge eksempler fra jeres besvarelser til vise, hvad I forstår ved de forskellige slags kommentarer, og hvordan I kan bruge dem.

Diskuter i klassen de resultater, I er nået frem til i gruppe- eller pararbejdet.

Opgave 5: Summary til engelsk. Brug af stilladsering og modeleksempler

I skriftlig engelsk er der klare retningslinjer for, hvordan man skriver et summary. Det følgende er et modeleksempel på et summary.

Eksempel: 'The story is **about a man called** Jefferson who **works in a firm in a big city in the USA**. He has worked there for three years and **has been waiting for a promotion** for some time when we meet him. One day he is late for work and he does not act the way he used to. He puts less effort into his job, and people begin to notice him and talk about him. Rumours about the promotion he has been waiting for begin to go around. One day the Managing Director calls him into his office to tell him whether the rumours are true or not.'

Der gælder følgende retningslinjer for summary på engelsk hf B-niveau

- Start med **who, where, what** (rækkefølgen er ikke afgørende)
- Skriv i nutid
- Brug egne ord og udtryk – skriv ikke af efter tekstforlægget
- Skriv i 3. person ental (også hvis tekstforlægget er skrevet i 1. person ental)
- Vær neutral – gengiv handlingsforløbet uden at fortolke eller komme med dine egne kommentarer
- Brug ikke direkte tale i et summary
- Citér ikke fra teksten
- Skriv en slutning der svarer til slutningen i forlægget

I tekstforlægget får vi ikke at vide, om Jefferson faktisk får sin forfremmelse. Det fremgår derfor heller ikke af dette summary. Men i denne besvarelse ville det nok være på sin plads kort at tilføje: 'But in the story, we do not hear whether the rumours are true' eller lignende.

Øvelsen: Brug retningslinjerne og modeleksemplet til sammen med din sidemand at udarbejde et stillads, du kan bruge, når du skal skrive summary til eksamen. Skriv eksempler på ord og vendinger, der hjælper jer til at komme i gang med at skrive jeres summary på den rigtige måde.

Brug derefter et uddrag af dagens lektie som tekstforlæg. Brug jeres stillads. Skriv selv, men sammenlign og diskuter med hinanden, når I har skrevet jeres summary. Hjælp hinanden med at forbedre jeres tekster.

Eksempel: Materiale om synopsis

Her kan du se og høre to eksempler på brug af synopsis til en mundtlig eksamen. De to elever har konstrueret deres synopsis meget forskelligt, men her kan du vurdere, hvordan de bruger teksten som "talepapir", dvs. som grundlag for en fremlæggelse.

Synopserne er skrevet inden for temaet "DK efter 1945" i historie:

<http://screencast.com/t/KeFKa6s9>

<http://screencast.com/t/STW7ppiX7mmq>

Synopserne er skrevet inden for temaet "Globalisering og ny verdensorden" i historie:

<http://screencast.com/t/3HcjmEHii>

<http://screencast.com/t/tOiSM1CH1p>

<http://screencast.com/t/w8c8aRE8y>

Læs desuden mere om [synopser](#) på emu.dk.

- Læs om [taksonomiske niveauer](#) på emu.dk
- Læs mere om [SOLO](#) her
- Se Lars Qvortrup holde oplæg om [Læring i det hyperkomplekse samfund](#)

Opgave 1

Kig på en af dine egne opgaver og overvej: Hvilke taksonomiske niveauer bevæger du dig på? Hvordan kunne du arbejde videre på et højere vidensniveau?

Opgave 2

Læs læreplaner og vejledninger for dine fag og overvej, hvordan vidensniveauerne afspejles i fagenes læringsmål?

Opgave 3

Med udgangspunkt i opgaver fra undervisningen: Diskutér med dine medstuderende dels hvordan vidensniveauerne afspejles, og dels hvordan man bevidst kan arbejde med niveauerne, når der skal skrives opgaver eller holdes oplæg?